

18. Paul Cézanne. Landschap

het *grondmiddel* der schilderkunst par excellence. De lijn dient tot begrenzing (tot bepaaldheid-stelling) der toonwaarden. De geaardheid der voorwerpen (dat zij van steen, hout of glas zijn) gaat geheel te niet, daar alle objecten gelijkwaardig worden door kleur- en geometrische verhouding. Het persoonlijkheidsmoment, de ontroering, wordt niet voorgesteld door het onderwerp, maar zet zich in de kleur om („Sensations colorées”).

19. — De Kunst van Van Gogh is de strijd tusschen impressie (indruk) en expressie (uitdrukking), tusschen invoeling en abstractie. Hoewel eerst nog onder invloed der realistische romantici (Millet, Daumier, L'Hermitte e. a.) en de daarmee gepaard gaande atelier-toon, komt v. G. in zijn franschen tijd, onder den invloed van Cézanne, Gauguin enz., tot een meer beeldende schilderwijze. Zijn kleur verdiept zich en wordt vlakker, zijn contour strakker. Ofschoon nog niet toe aan het verbreken van den natuurlijk-gebonden vorm,